

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gvaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia LII. At illa dixit matri suæ: Quid petam? Illa uerò dixit: Caput
Ioannis Baptistæ. Et ingressa statim cum festinatione ad Regem, petiuit
dicens: Volo ut protinus des mihi in lance caput ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

ceantur. Quibus ego respondeo, hoc perinde esse, ac si aliquē cum ratione insanire tubas. Quam
modestie locus erit in ea re, qua soli lascivie servit, & pravis cupiditatibus fomites suggerit. Dura
præterea nullum omnino usum bonum esse posse rei per se male & illicitæ, nec sufficere, si quædam
ternos gestus modestiam & honestatem præ se ferant saltatores, nisi simul concupiscentiam
gugant, quod non alia ratione fiet, quam si oculos quoque, a contemplanda veritate, nedum manus à
rectandis alienis auerterint. Quod si concupiscentiam carnis resinxerint, mos saltationis illas non
vnius usus facient. Hæc & plura alia huius generis olim sanctissimi patres viderunt, qui Conci-
lium de heretico publicis censuerunt, Christianos homines à choreis & lascivis spectaculis arceden-
& hodie non vulgarem laudem merentur pii magistratus, qui licentiam istam sanctis legibus alienis
cent, quæ si non alio, certè hoc vno nomine Christianis exosa esse debebat, quod ista occasio lascivie
simum virum, Ioannem, indignam mortem obire contigit.

Psal. 119.

Herodis uanitas & inconfiderata promissio.

Hof. 4.

Parentum auaritia liberorum prodigalitate punitur.

Mundus in diuinis parcissimus est, in turpibus prodigaliss.

Sed restant quadam de Herode dicenda. Placuit illi lasciuia & impudens saltatrix. Placuit
reliquis conuiuus, qui & Regis similes erant, & illi in omnibus assentari assueuerant. Ipsi ergo
num erari merentur, quibus eadem vanitas hodie sic placet, ut illius patronos sese præbere non
deat. Deinde libidine & vino inflammatus Herodes, se puella daturum promittit, quæ quædam
usq; ad dimidium regni sui, & promissionem inueiurando confirmat. Ad hoc verum est, quod
& mulieres cor hominis auferre propheta dixit. Quam indignum enim rege facinus hoc fuerit, magis
temerarium, supra diximus, & cuius id facile intelliget, qui regis officium considerauerit. Quis
boni reges de successoribus dignis sibi diligenter prospicere, et in eo potissimum populi & reipublice
rem testantur. Quis ergo bonum principem dixerit, qui vel minimam regni partem in impudicis
ij, aut lasciuia puella potestatem venire velit? Nec præteriri debet hoc loco, quam in seculum
Herodi Magni sua tyrannis, qui ut regnum suum stabiliret, humana simul & diuina iura curauit,
nec in alieno modo, quos regnum affectare suspicabatur, verumetiam in uxorem Mariam
liberos, Alexandrum & Aristobulum, crudelissimè & grauatissimè. At illius filius, de quo hic agitur,
effreni prodigalitate dimidium regni lasciuia & turpissima saltatrici promittit. Eius hoc frequentius
ut quæ infinitis laboribus parentum contra ius & fas corrasa sunt, à liberis possessa & dissipata
res turpissimas & homines nullius pretij, lenones, mimos, scurras, scorta & alios eius famam prædi-
gantur. Vbi simul humani ingenij peruersitas obseruanda venit, qua fit, ut nullorum sumptuum
res turpes eos pigeat, qui in rebus honestis & diuinis parcissimi & foratissimi esse solent. Quæ
in Herodis regno pauperes et famelicos fuisse putabimus, quos ille profusus neglexit, interim seipsum
coniuuium luxuriosissimum instruit, & insuper regni dimidium puella meretricijs artibus
Ecce pollicetur. Fium eius generis multa hodie, non modò in Regum aulis, verumetiam à priuatis
minibus, qui cum in ijs quæ ad Dei cultum, ad pauperum subuentionem & honesta studia facerent,
tenacissimi sint, interim in vestium luxum, comestationes, ludos, venationes, scorta & sumptuosum
patrimonium consumunt. De temerario Herodis iuramento sequenti Sermonè dicitur, si Deus
let. Nostrum fuerit mundi artes & studia agnoscere, ut illius insidias caueret, nosq; Christo incolumi
seruare possimus, quoad illi nostra opera vni placuerit. Ipsi debetur benedictio, honor, gloria & pro-
restas in æternum. Amen.

H O M I L I A LII.

At illa egressa dixit matri suæ: Quid petam? Illa uerò dixit: Caput
Ioannis Baptistæ. Et ingressa statim cum festinatione ad Regem, peti-
uit dicens: Volo ut protinus des mihi in lance caput Ioannis Baptistæ.
Et dolore affectus Rex, propter iurandum eosq; qui simul accum-
bebant, noluit eam reijcere. Missosq; confestim spiculatorum, iussit inferri
caput eius in lance, deditq; illud puellæ, & puella dedit matri suæ. Quo audi-
to uenerunt discipuli eius, & sustulerunt cadauer eius, posueruntq; il-
lud in monumento.

Hof.

Historia Ioannis Baptiste non modo indignam ministrorum Dei sortem in hoc mundo continet, Argumentum & usus presens
 Verum etiam docet, quibus causis impij adversus Veritatem irriterentur, quantas item in illis & usus presens
 res habeat Veritatis odium, qua deniq; pertinacia & quibus dolis causam suam agant, ut quod
 animo conceperunt exequantur. Facit huc cum primis Herodias, que ut libidini sue consulat, Ioan-
 nem occidit vult, & quamvis haec frustra laboravit, non cessat tamen occasionem omnem ca-
 pere, que illi tandem in Herodis natalitij commodissima obvenit. Cum enim regem gloria inani
 simul & vino inebriatum videret, filiam subornat, que lasciva saltatione illius libidinem magis in-
 flammet, & ad promissa temeraria excitet. Nec illam spes sua fecellit, quando Herodes, se illi quid
 vis daturum esse pollicetur, & pollicitationem iureiurando confirmat. Qua regis temeritate, ut im-
 pia & impudica mulier ad occidendum Ioannem abusa sit, in presenti ita describit Marcus, ut mul-
 ta simul comprehendat, que ad nostrae fidei & vitae institutionem faciunt: de quibus singulis ex or-
 dine dicemus.

Et primò quidem puella exiisse & matrem consuluisse dicitur, quid nam potissimum peteret. Puella ex ma-
 tris consilio pe-
 tit caput Ioan-
 nis Baptiste.
 Videri mirum videri potest, lasciviam saltatriculam matris suae adeò observantem fuisse, ut absq; illius
 consilio nihil sibi faciendum putaret: cum pij & honesti parentes liberos suos ferè inobedientissimos
 & contumacissimos experiantur. At noverat illa matris ingenium, nec aliud ab illa consilium ex-
 petebat, quam quod illius libidini & improbe cupiditati serviret. Et ita natura comparatum est,
 ut improbi liberi parentibus suis similibus libenter obtemperent, qui pij & sanctis piorum parentum
 iussis nunquam sese accommodarent. Deinde hac ita fieri proderat, ne quid ex composito agi videret-
 ur. Porro mater de Regis promissione edocta, illam caput Ioannis postulare iuber. Nec mora, re-
 dit in convivium impudens saltatrix, & insigni audacia simul & impudentia, Volo (ait) ut proximum
 dea mihi caput Ioannis Baptiste. O crudelem impudentiam, & crudelitatem impudentissimam. Hor-
 rent natura à vulnere & sanguinis aspectu mulieres. At ista vix dum nihil adhuc, caput cruen-
 tum & recens abscessum sibi dari vult, ut illud in lance instar feruli laurissimi ad matrem deferat;
 ne illam in tanto principum consensu eius peritionis pudeat, que illi turpissimam amissi pudoris et ani-
 mi ab omni humanitate alienissimi suspicionem apud omnes bonos et cordatos viros conflare poterat.
 Sed elucet hic quantum possit apud impios Veritatis odium. Habent istae promissionem à Rege am-
 plissimam & quidvis acquirendi occasionem. At omnibus que in mundo optari poterant, caput Ioan-
 nis preferunt. Cuius opinionis non alia causa est, quam quod ille ipsarum libidini obstabat, nec ferre
 poterat Herodias, ut ab ipso arguatur. Est hoc proprium impij: qui cum nihil perinde adesse soleant
 ut Veritatis lucem, illam quoq; extinguunt cum primis optant. Ita enim demum se felices fore arbitran-
 tur, si nemine prohibente turpissimis suis affectibus indulgere possint. Nec desunt etiam in alijs hi-
 storij huius generis exempla. Isabell certe olim Eliæ caput potius quam quidvis aliud habere cu-
 puit. Et impij Zedechie aulici Ieremiam multò intolerabiliorum putat, quam Chaldaeos, à quibus
 gravissima obsidione premebantur. Quin Christum ipsum postea Iudei tanto studio ad crucem depo-
 serunt, quasi tunc demum ipsorum genti consultum sit, si ille mortem subeat. Facit huc quod in Apo-
 calypsi scribitur, terrenos homines muneribus hinc inde transfmissis suum gaudium testaturos esse, si
 quando Veritatis testes siue praecones occidi contingat, quorum doctrina sese ex cruciari senserunt.
 Vix simul elucet admirabilis verbi divini vis, cuius sensu Herodias ita tangitur, ut Ioannem ne ca-
 pitum quidem & vinctum ferre possit. Nec enim vinciri potest Dei verbum, sed impiorum quoq;
 animis obstruit, dum ipsius ministri in carceribus detinentur. Quare miserè admodum falluntur,
 qui sibi ipse securitatem promittunt ex ministrorum morte, que ipsis plerumq; maiorum malorum cau-
 sam afferre consuevit, &c.

Puella ex ma-
 tris consilio pe-
 tit caput Ioan-
 nis Baptiste.

Quam gravi
 ueritatis odio
 impij laborent.

1. Reg. 19.
 2. Tim. 2.
 37. & c.
 Matth. 27.
 Apoc. 11.

Verbi Dei vis,
 2. Tim. 2.

Herodes ad
 puella petiti-
 onem indoluit.

Infelix impio-
 rum conditio.

gnitionem Herodes, qua motus Ioannem crebro, nec illibenter audivit. At quia libidini esse ad-
xit, monitori fido non obtemperat, sed in vinculis detinet, quem tueri debebat. *Mox libidinis ar-
prius, promissione & iuramento temerario fidem suam obstringit. Vbi se circumuentum & captum
videri, dolet quidem, sed quid faciat non videt. Nefas esse intelligit, hominem innocentem occideri.
E contra vero irgetur iuramenti religione & conuiuarum presentia, ne illi hominem suum
existiment, si promissa prestare decreuerit. Et hic preposterè religiosus est, cui antea iustus fuerat
et sanctum coniugij vinculum dissoluere, fidem uxori datam fallere, simulq; divina & humanam
violare. Est hæc omnium eorum fors, qui carnis affectibus ducti, hominum potius quam Di-
nos & iudicium verentur. Habent quidem in cordibus suis naturæ legem & à propria conscientia
se se accusari sentiunt. Quò fit, ut Dei verbo interdum assentiantur, & dolore quodam sese afflic-
tiant, si quid contra ius & fas agendum fuerit. At quia carnis affectibus simul locum dant, & ma-
mana rationis consilia audiunt, inefficax & inutilis est dolor iste, imò periculosus, quando pro-
ximam quamq; infamiam subterfugiant, peccata peccatis accumulare solent: quod Dauid copiose
accidit, donec Dei timore correptus, de peccato suo reuera dolere cepit. Obseruent istud, qui nec
nisi principio obstent & serid agant salutis negotium, tandem magno suo malo experiantur, quò-
cum Deo ludere, & seipsum vanissimorum peccatorum blanditijs lactare.*

De iureiuratio. At quia Herodes propter iusiurandum puella petitionem admisit, adeoq; parricidium locu-
ramenti preteritu excusavit, nec hodie desunt, qui similia eodem argumento defendere soleant, de-
randi ratione quadam dicenda erunt, quæ ad presentis loci tractationem sufficiant. Est autem
iurandum promissio solennis, qua Deum eorum que pollicemur testem, & fidei violatæ vindictam
stiuimus. Vfus illius est in rebus dubijs & controuersis, quas eius auctoritate vel confirmari
dirimi oportet, qui tam nos quàm reliquos omnes excelsit, & cuius fides apud omnes terra & in-
bitata habetur. Est is vnus Deus, per cuius solius nomen iurandum esse, omnis scriptura docet.
lus enim ille cordium arcana nouit, solus vera dicentes tueri, solus item perfidos & peruersos
re potest. Quæ causa est, quod sancti martyres olim iusiurandum ad fidei confessionem petere
putarunt, & nota est illa Ambrosij ad Valentinianum Imperatorem scribens sententia, quod
est iurare, nisi eius, quem testaris fidei tue præfulem, diuinam potentiam confiteri. At quia
nomen adhibetur, quod ille in vanum & temerè usurari non patitur, duo hic præcipua obser-
da sunt. Primum, ne temerè suscipiatur iusiurandum: quò facit, ut non nisi in re graui illi iu-
mur, & quidem serid, nec absq; religione. Deinde, ne illud quibusuis committatur, quorum fides
religio non temerè suspecta est. Præterea ne quid iuramus quod cum Dei voluntate pugnet, & ab
officio nostro alienum sit. Alterum est, ut quod iurauimus, sanctè præstemus. Cum enim
mendacium Deus exosum habeat, non potest non illi execrabilis censeri, qui quis sub ipsius prætextu
& nomine mentiri non veretur. Viderunt hoc Ethnici olim, apud quos turpissimum factum
fuit, fidem datam fallere, nec desunt exempla, qua in eos Deus edidit, quos aut temerè aut falsè iu-
rare non puduit. Hic tamen probè obseruabis, ea demum iuramenta præstari debere, que & iura
cepta sunt, & in quibus nihil impium aut iniustum siue iniquum promiseris. Nam si in eo erratum
fuerit, fatius erit peccatum agnoscere & de illo penitere, quàm præstando quod impie iurasti
lus sceleri accumulare. Qui enim sub diuini nominis prætextu faciunt quod impium & iniustum est,
hi Deum sceleris autorem constituunt, quasi illo vrgente & cogente illud faciant. Peccatum ergo
Herodes dum temerè iurat, & idem maiori scelere temerarium iuramentum præstat, quod ad
parricidio præstari non poterat. Rectius multò Dauid, qui cum ira abreptus iurasset, se Na-
domum omnem delecurum esse, vbi Abigaelis oratione mitigatus est, manus abstulit, nihil enim iu-
ramenti religionem veritus, quod non nisi innocentis sanguinis effusione impleri poterat. Est ergo
probè tenenda Isidori regula: In malis promissis rescinde fidem, in turpi voto muta decretum, quò-
incautè vouisti, ne facias. Erant hæc ijs obseruanda, qui uota monastica tenebant, quibus incautè
stulti homines ad ea sese obstringunt, quæ vel palam impia sunt, vel vires humanas superant, & ma-
rum sceleris causam præbent. Iis item, qui mercenariam militiam, & quicquid illa maioris par-
derum religione defendunt, quibus sese exteris principibus temerè & iniquissime obstringunt, &

Rom. 2.

2. Sam. 11. et 12.

De iureiuratio.

Hebr. 6.

Deut. 6.

10f. 23.

1. Jate 65. etc.

Lib. 5. epist. 30.

Exod. 20.

Leuit. 24.

1. Sam. 25.

Ca
lari in
fuisse
Regum
pau e
Dies
cum il
funt
scant
si hom
dem r
Si
tem de
causa
Flam
tempo
die fas
meret
meo r
die m
ber, v
mori
datur
horrio
fert,
ne con
ni r
feru
que se
quod
Prop
tus,
re iu
confi
comp
per
iudic
dias,
ad po
pisti
lique
stant
cau
à luc
ribus
omni
a qui
Cetero

Ceterum ad Herodem reuerſi, illius quoque conuiuias videamus, propter quos Ioannem decol-
 leri iuſſi, ne parum religioſus iuriſurandi obſeruator haberetur. Paet hinc illos corripſiſſimos
 fuiſſe, quando ne vnus quidem reperitur, qui in re indigniſſima ſeſe interponat. Atqui tales ſere ſunt
 Regum aulici, qui vbi illis oſſentiri in animum induxerunt, ad omnia conuiuent, vt & ipſi princi-
 pum exemplo lucentioſius peccare poſſint. Deſcribit horum mores graphice Hoſeas cap. 7. his verbis:
 Dies (inquunt illi) eſt regis noſtri: fecerunt principes egrotare vtre vini iungit rex manum ſuam
 cum illuſoribus. Tales autem in pretio habentur, regum menſe aſſident, eorundem conſilijs incer-
 ſunt, cum inter ſi ſidi monitoris aut exulenti, aut in vinculis teneantur, aut morte penas luant. Di-
 ſent autem Herodis exemplo non reges modo & principes, verametiam privati quique, quam noxia
 ſi hominum improborum conſuetudo, qui vt multorum ſclerum occaſiones praeſent, ita volentes pe-
 dem retrahere multinariam impedire ſolent, &c.

Sequitur ipſa Ioannis mors, cuius ſingula circumſtancia aliquid habent, quod ad rei indignita-
 tem declarandam faciunt. Primo enim rex ebrius inter pocula fert capitale ſententiam, non vlti-
 ma cauſa, quam inceſſi ſorti & impudentis ſaltatricule peritione motus. Atqui olim Porcius Cato L.
 Flaminius e numero Senatorum ſuſtulit, quod in provincia quendam damnatū ſecuri percuſſiſſet,
 tempore ſupplicij ad arbitrium muliercule, cuius amore tenebatur, electo. Multo minus ergo Hero-
 dis facinus aliquis probus & cordatus probare poterit, qui innocentem damnare non eſt veritus, vt
 meretriciſſima gratificaretur. Nec moras ſatelles ſue miles impurus ex ſtipatorum regis nu-
 mero mititur, qui ſententiam iniquiſſimam exequatur. Solebant enim veteres in ſoneibus pleſten-
 dis militum opera vti, cuius rei exempla non modo Romanorum, verumetiam ſacra hiſtoria ha-
 bet, vbi Solomonis res geſtas deſcribit. Miles vero iſte non in publicum producit Ioannem, ſed in car-
 cere illum occidit: quod vt contra morem ſit, ita pijs non poteſt non moleſtiſſimum eſſe, qui publice
 mori cupiunt, vt fides ipſorum & innocentia omnibus teſtata ſit, vti ſpectatorum precibus adiuuen-
 tur, inter quos plerumque aliqui boni & pijs intereſſe ſolent. Sed ne hoc quidem beneficio Ioanni frui
 datur, quem in retro carcere prophanus miles decollat. Qui idem caput ſanctiſſimum, cruore adhuc
 horridum, luxurioſo conuiuiu infert, & laſciua ſaltatricula tradit, que illud mox ad matrem de-
 fert, quam credibile eſt, non oculos modo hoc tam nefando ſpectaculo ſatiariſſe, verumetiam om-
 ne conitij & conumelie genus effuſiſſe, quod non multo ante aduerſus Ciceronem Fulvia Anto-
 nij vxor fecerat. In his vero incredibilis Dei longanimitas elucet, qui ſanctiſſimum virum &
 ſeruum fidelisſimum tam indignis modis tractari paſſus eſt. At quod hic fecit, hoc ipſum olim quo-
 que factum eſt, quando non minori ſeniſſia in prophetas impij graſſati ſunt: & eodem pertinet,
 quod cum in Apoſtolo eadem iniuſticia & crudelitate mundus vreretur, vindictam diu diſtulit.
 Proponuntur autem ea in hunc uſum, ne offendamur, ſi quid ſimile hodie contingat. Cogitemus po-
 tius, nos in afflictionibus Chriſto conformes fieri, Deum vero fidelem eſſe, nec vnquam admiſſurum
 vt ſupra vires tenentur. Conſoletur praeterea, quod non hic modo pijs conſolationibus Deus ſuoſ
 conſolatur, verumetiam iſdem premia propoſuit ampliſſima, quibus ipſorum tribulationes abunde
 compenſabit. Cum Chriſto enim in regno patris ſui edent & bibent, qui in tentationibus cum ipſo
 perſeuerarint. Quoad vero impios tyrannos, non dormitat Deus, iuſtus ſclerum vindex, cuius
 iudicium nemo ſubterfugiet, licet interdum ſuorum oblitus eſſe videatur. Senſit hoc impura Hero-
 dis, quando cum marito inceſto exulauit, & ſue impunitatis atque tyrannidis ſedam memoriam
 ad poſteros tranſmiſit. Quod non illi ſoli accidit, exempla aliorum docent, qua hiſtorias legentibus
 poſſim occurrunt.

Postremo de diſcipulis agitur, quos magiſtri ſui corpus, quod inhumatum crudelis carniſex re-
 liquerat, ſepeliuiſſe, & inde Chriſto rem omnem nunciauiſſe, Euangelista ſcribunt. Eſt hoc fidei con-
 ſtantis exemplū, quo & pietatis officium praestant, nec ſe adhuc eius doctrine pudere ceſtantur, cuius
 cauſa Ioannes indignam mortem ſubierat. Imitata eſt hos primitiua eccleſia, quando Stephanum,
 a ludais lapidatum, ſimiliter ſepultura mandauit. Imitetur eodem nos quoque, vt mortuus praecepto-
 ribus gratitudinis officium praestemus, & in periculis quoque fidem profiteamur, qua dum vita eſſent
 omnia gloriati ſumus. Eſt enim immanis plane illorum inhumanitas, qui eos conuiuijs proſcindunt,
 a quibus ſalutis doctrinam hauſerunt, ſi quid praeter expectationem ſibi accidere videant. Admonet

Herodis conu-
iuit.

Ioannis decol-
lato.

1. Reg. 2.
3

Longanimitas
Dei exem-
plum.

Matth. 5.
Rom. 8.
1. Cor. 10.
2. Cor. 1.
psalm. 31.
Luc. 22.

Discipuli totius
corpus sepe
liunt.
Matth. 14.
Act. 8.

Quid officij
defunctis ac-
beat impendi.

Genes. 3.
Ioan. 12.
1. Cor. 15.
Amos 2.

1. Cor. 6.
Ioan. 5.
1. Thef. 4.

mur preterea, qui defunctis impendi debeat. Nulla sit hic superstitiosarum ceremoniarum mentio, nec illos sancti viri ossa sue reliquias collegisse, aut eundem nescio qua Canonisatione inter Deos regulisse scribitur. Solius sepultura honorem ipsi impenderunt, cuius institutio ad Deum ascribitur. fertur, qui Adamo dixit: Terra es, & in terram reuertetur: quam item resurrectionis symbolum ex ijs facile patet, quae de hac ab ipso Christo apud Ioannem, deinde à Paulo quog. ad Corinthios dicitur. Debemus ergo hanc quog. defunctis praestare, ne dum illorum corpora contumeliose abimus, inhumanitatis accusemur, vt Moabitae olim, quos Deus omni venia indignos dicit, eo quod ipsa regis Idumaei combussissent. Quod in Christianis hominibus eo magis obseruari debet, quatenus corpora Christi sanguine suo in rempla spiritus sancti consecrauit. Curandum tamen, ne superstitiosis exequijs & immodico luctu, vel Christi merito aliquid derogemus, qui in se credentes a morte in vitam transire ait, aut gentium similes reddamur, quae spem resurrectionis ignorant. Exiit Deus, vt vera fide illuminati, vitam huius cursum sancte consummemus, & coronam iustitiae afferamus in Christo Iesu, cui debetur benedictio, honor, gloria & potestas in aeternum. Amen.

H O M I L I A L I I I .

Et congregantur Apostoli ad Iesum, & renunciauerunt illi omnia, & quae egissent, & quae docuissent. Et ait illis: Venite uos soli in dilectum locum, & requiescite pusillum. Erant enim multi, qui ueniebant, & abibant, ut ne cibum quidem capere uacaret. Et abstin deserunt locum nauigio seorsum. Et uiderunt eos abeuntes turbae, & agnouerunt eum multi, & itinere pedestri ex omnibus urbibus concurrerunt illas, & praenerunt eos, conueneruntque ad illum. Et egressus uidit turbam multam Iesus, & misericordia commotus est super eis, quia erant uelut oves non habentes pastorem, & cepit illos docere multa.

Argumentum
& usus pres-
sentis loci.

Utm Apostolorum Iesu Christi legationem supra exposuisset Marcus, illi praecalam de mundo fors sit, & quantarum crudelitate tum astutia impij illos persequi soleant. Ne quis tantae doctrinae successu desperet, modò ad Apostolos reuersus, quid tam ipsi quam Christus fecerint, postquam Ioannes indigna morte sublatus fuit. Et Apostolos quidem ad Christum rediisse, qui primum quidem illos humaniter exceptos quiete & otio sancto recreauit, mox uero magnum fructum ad docendi munus et miracula redijt. Vbi docetur, Veritatis doctrinam nullis tyrannorum uicibus impediri uel exingui posse, nec Deum unquam illorum studijs desuauum esse, qui in eius propagatione fidelem operam nauauerint: id quod omnium seculorum exemplis iam inde ab ipsa mundi origine probatum est, & hic abunde patebit, si singulas huius loci partes paulò attentius inspiciamus.

Apostoli ad
Christum re-
uersi, illi om-
nia quae ege-
runt renuntiam.

Primò de Apostolis agit, qui cum à Christo uini essent emisti, & hactenus diuersi in loca cucuissent, ad Christum rursus congregantur, & illi omnia renuntiant, adeoque rationem reddunt, quae fecerunt & docuerunt. Nam felici successu illos uisus fuisse, supra indicatum est. Vnde solationis plenum est, quòd licet Ioannem Herodes occiderit, non desunt tamen qui eandem doctrinam proponunt, in quos illi nihil licet, quibz fideliter suo officio functi, tunc ad Christum redierunt. Nec enim impiorum tyrannidi ita habenas laxat Deus, ut quiduis illis in quo suis licet, sed vt in suis limitibus constituit, ad quos fluctus suos deponat, ita tyrannorum quoque furtores certis finibus coarctat, quos illi nunquam transgredi poterunt. Exempla eius rei passim in prophetarum & regum scripturis occurrunt, & eodem pertinet, quòd cum Christus à sacerdotum feruis caperetur, nihil illis in discipulis licuit, ipso nimirum dicente: Si me queritis, sinite hos abire. Quid, quòd cum Hierosolymis Stephanus lapidatus esset, & persecutio grauis ecclesiam maxima ex parte dissipasset, Apostoli tamen in urbe intacti & illasi remanserunt, qui praeter alij periculo expositi esse uidebantur. Ergo consolatio argumenta petenda sunt, si quando impij Veritatis hostes ecclesiam totam uersuri uidentur.

Iob. 18.

Ioan. 18.
Actor. 7. 8.